

[Justitsministeren.]

førerprøvens ophævelse har Højesteretskranken i sin henvendelse til udvalget sagt, at forslaget fremsættelse ganske givet er sket af sagførermæssige grunde, og det ærede medlem hr. Poul Møller siger, at disse kollegiale grunde er det eneste motiv, og noget lignende antydes i Århus universitets økonomiske og juridiske fakultets bemærkninger. Jeg vil deroverfor sige, at vel er det rigtigt, at et folketingsudvalg i foråret 1953 fremhævede højesteretssagførernes urimelige konkurrencemæssige fordele — og det var det eneste, der blev fremhævet — men det har ikke været afgørende for mig. Jeg vil for det første pege på den historiske udvikling og minde om en udtalelse fremsat af udvalget om sagførervæsenet i betænkningen af 1929 — altså den betænkning, som danner grundlag for lovændringen i 1932 — hvori man siger, at den ordning, der antagelig vil blive fremtidens, og som må anses for at være den rationelle, er en fuldstændig ophævelse af sondringen mellem de for landsretten og for højesteret mødende sagførere. Altså, allerede i 1929 pegede man på, at den ordning, man gik ind for, og som blev gennemført i 1932, med 8 års landsretssagførerne, var en overgangsordning, som var motiveret i hele den historiske udvikling.

Hvad der også for mig har vejet til, er, at allerede nu er forholdet det, at i henved en tredjedel af de sager, der pådømmes ved højesteret, møder landsretssagførere som repræsentanter for den ene eller for begge parter, og at der for mig intet foreligger om, at disse sager har fået noget andet udfald, end de ville have fået, hvis der var mødt højesteretssagførere for den ene eller for begge parter.

Det er rigtigt, at højesteret har givet udtryk for utilfredshed med 8 års landsretssagførernes procedure, men det var — havde jeg nær sagt — højesteret nødt til, for ellers havde man ingen som helst begrundelse for at modsætte sig, at højesteretssagførerprøven blev ophævet. Skulle der være mening i at fastholde højesteretssagførerprøven, var højesteret simpelt hen nødt til at sige: det er, fordi de andre ikke duer. Men nogen dokumentation derfor fik vi aldrig.

Endvidere vil jeg fremhæve blandt mange motiver, at parternes ret til at vælge sagfører betyder en hel del, desuden — hvad jeg har nævnt — omkostningsproblemet, vanskeligheden for en række landsretssagførere ved at få prøvesager og endelig det problem, som kan rejses: stiller højesteretsproceduren større krav end landsretsproceduren? Højesteret siger, den er anderledes, men spørgsmålet er for mig: er den mere krævende? Jeg henviser i så henseende til de meget klare bemærkninger, som udvalgets ærede ordfører fremsatte ved lovforslaget første behandling.

Endelig tror jeg ikke på, at man ved ophævelse af højesteretssagførerprøven udsætter sig for flere unødvendige appeller til højesteret, og jeg vil gerne formulere min opfattelse derhen, at både for unødigt trætte ikke er noget privilegium for landsretssagførere. Afgørende for mig har det været, at der over for denne ophævelse næppe har været retsplejemæssige betænkeligheder. Jeg tror ikke på, at den udvidede møderet vil blive misbrugt. Jeg mener, at parterne må have frihed til at vælge deres rettergangsfuldmægtige. Derfor var der ikke tilstrækkelig begrundelse for at opretholde et i øvrigt urimeligt privilegium.

Jeg vil afsluttende gøre nogle bemærkninger om voteringsordningen. Jeg beklager, at man efter min opfattelse går til den halve løsning, som ophævelsen af dommeranonymiteten repræsenterer. Der kunne ikke i øvrigt, forekommer det mig, anføres nogen overbevisende begrundelse for at opretholde denne dommeranonymitet. I sin begrundelse for ikke at gå videre henviser udvalget til højesterets skrivelse af 28. november 1957. Jeg har forstået, at denne skrivelse er et koncentreret referat af, hvad en deputation fra retten har anført over for udvalget — jeg havde ikke lejlighed til at overvære det. Heri siges det, at en sådan ophævelse af dommeranonymiteten vil kunne danne udgangspunktet for en udvikling i retning af større udførlighed i domspræmisserne. Hertil føjer så udvalget for egen regning en forventning om, at retternes afgørelser fremtidig affattes så klart og udførligt, at såvel retsvidenskaben som det praktiske retslivs folk ved læsning af disse afgørelser i højere grad end hidtil kan finde